

Norden kallar!

Det finns många historier och åsikter om Norden, men nu vill vi höra *era* berättelser. I det här projektet ska ni göra en film om nordiska platser och åsikter: Hur ser det ut hos er – sett från ett helt nytt perspektiv? Och vad tycker ni om att vara en del av Norden, om ni anser att ni är det? Dela filmen med andra unga i Norden och diskutera vinklarna på det nordiska ungdomslivet.

Ni börjar med att titta närmare på projektet och dess tema: Norden – och Norden på film.

VAD ÄR NORDEN?

Norden omfattar Danmark, Finland, Färöarna, Grönland, Island, Norge, Sverige och Åland. Regionen har nästan 30 miljoner invånare och sträcker sig över 3.5 miljoner km². Norden har en rik och varierad natur, känd för långa fjordar, stora sjöar och höga fjäll.

I Norden talas flera språk och historiskt har många kunnat förstå varandra. Danska, färöiska, isländska, norska och svenska är nordgermanska språk och har sitt ursprung i det språk som talades under vikingatiden. Finska och samiska hör till den finsk-ugriska språkfamiljen, och grönländska (eller kalaallisut) till inuit-grenen av de eskimå-aleutiska språken.

Vi har mycket gemensamt i i Norden, inte minst på grund av vår långa gemensamma historia. Regionen är präglad av ett nära politiskt samarbete och gemensamma demokratiska värderingar. Norden framhävs ofta som exempel på en av världens mest jämställda regioner och ligger högst i mätningar av yttrandefrihet. Men föreställningen om Norden som en enhetlig region kan också utmanas. Poltiska spänningar och koloniala strukturer – både historiska och nutida – har satt sin prägel på regionen och påverkar fortfarande förhållandena mellan länderna och befolkningen.

I GRUPP

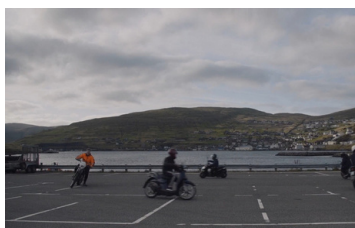
- Vad vet ni om Norden?
- Vilken betydelse har Norden – för er?
- Vad tänker ni om de andra nordiska länderna? (Har ni t.ex. några fördomar?)
- Tycker ni att det är viktigt att förstå varandra bättre i Norden? Varför/varför inte?

I KLASSEN

Dokumentärfilm finns i många former. De behandlar den verkliga världen och fakta, men är alltid bearbetade av de som gör dem. Filmerna kan vara observerande som en ”fluga på väggen”. De kan också vara poetiska eller samhällskritiska – eller en blandning av allt.

Norden har porträtterats förut i dokumentärfilm. Titta på klippen och lägg märke till hur filmerna berättar med olika bildformat, kamerarörelser, musik och ljud. Lägg också märke till vad de berättar och samspelet mellan innehåll och filmiska verktyg.

Filmerna kan ni se på nordeniskolen.org/sv/undervisningsmaterial/norden-kallar-klipp-till-arbetsblad-1

SKÁL (28:58-30:44 & 45:47-46:43)

I den färöiska dokumentärfilmen *Skál* visas huvudpersonen och miljön genom varierade bildformat, t.ex. närbilder av hennes ansikte och helbilder av landskapet. I dansscenen nästan svävar kameran i takt med huvudpersonens rörelser.

HREIÐUR (01:23-03:15)

I en fast inställning utan rörelse visar den isländska filmen *Hreiður* livets gång på platsen.

TSUMU (06:14-08:31)

De grönländska huvudpersonerna filmar sin egen vardag med mobiler. Bilderna är råa men autentiska och ger en känsla av att vara både personliga och privata, när de kommer helt nära.

HALF&HALF (hela filmen)

I den korta, poetiska dokumentärfilmen *Half&Half* lägger regissören fokus på riksgemenskapen och sin egen identitetskris – och gör det extra personligt genom att prata både grönländska och danska.

VAD ÄR RIKSGEMENSKAPEN?

Grönland, Färöarna och Danmark är formellt samlade under Danmark med beteckningen Riksgemenskapen. Grönland och Färöarna har i dag hög grad av självstyre, men gemenskapen har inte varit problemfri – bland annat för att Grönland och Färöarna tidigare var danska kolonier. Förhållandet mellan länderna är ständigt under debatt, detsamma gäller Riksgemenskapens framtid.

I GRUPP

- Ge exempel från filmerna på användning av närbilder (nära) och helbilder (långt ifrån). Hur används bildformatet för att visa något om personer och platser? Nämn också gärna ett exempel på kamerans rörelse.
- Vilken effekt har musik och ljud i de olika filmklippen?
- Vad tror ni att en observerande dokumentärfilm är? Och hur kan en dokumentärfilm vara poetisk?
- Vad är budskapet i *Half&Half*? Hur kommer det till uttryck? Vilken är filmens kritiska vinkel?

ANDRA KLIPP FÖR INSPIRATION

HAVUMETSÄN LAPSET (16:10-17:55)

Dramatisk natur och storstadsdemonstrationer står i visuell kontrast i den finska dokumentärfilmen om kampen för klimatet, som vann det nordiska priset på CPH:DOX i 2024.

KRIGERE (1:04:35-1:05:15)

Krigare är en socialt medveten norsk dokumentärfilm om kultur och identitet. Kameran följer huvudpersonen, Mamo, som en fluga på väggen när han kämpar sig fram i livet.

